

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **MDDr. MUDr. S. H.**, zast. JUDr. Pavlem Holubem, advokátem, se sídlem Kopečná 940/14, Brno, proti žalovanému: **Magistrát města Brna**, se sídlem Dominikánské náměstí 196/1, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 3. 2016, č. j. MMB/0115827/2016, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 18. 7. 2017, č. j. 41 A 32/2016 - 28,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d ň ě n í :

I.

[1] Úřad městské části města Brna, Brno – Židenice (dále jen „správní orgán prvního stupně“), rozhodnutím ze dne 3. 12. 2015, č. j. BZID 16092/15/UT/VEC, podle § 76 odst. 1 písm. k) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích (dále jen „zákon o přestupcích“) zastavil řízení vedené proti MUDr. M. F., Ph.D. (dále jen „obviněný“), pro podezření ze spáchání dvou přestupků proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. c) téhož zákona, jichž se měl dopustit ve dnech 11. 2. 2015 a 19. 2. 2015. Dospěl k závěru, že návrh žalobkyně na zahájení řízení o přestupcích byl podle § 68 odst. 1 zákona o přestupcích podán opožděně.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 21. 3. 2016, č. j. MMB/0115827/2016, podle § 90 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „s. ř.“), rozhodnutí správního orgánu prvního stupně zrušil a řízení zastavil. Dovedil, že odpovědnost obviněného za přestupky zanikla uplynutím jednoleté prekluzivní lhůty podle § 20 odst. 1 zákona o přestupcích. Nad rámec nezbytného odůvodnění závěrem svého rozhodnutí přisvědčil i úvaze správního orgánu prvního stupně o opožděnosti návrhu na zahájení řízení o přestupcích.

II.

[3] Proti napadenému rozhodnutí se žalobkyně bránila žalobou u Krajského soudu v Brně, který ji napadeným rozsudkem zamítl. Krajský soud se ztotožnil se závěrem správního orgánu prvního stupně týkajícím se počátku běhu lhůty pro podání návrhu na zahájení řízení o přestupcích podle § 68 odst. 2 zákona o přestupcích. Uvedl, že žalobkyni počala tato lhůta běžet okamžikem, kdy se dozvěděla o spáchání přestupků (ve dnech 11. 2. 2015 a 19. 2. 2015), nikoli až ode dne, kdy se dozvěděla o odevzdání věci do přestupkového řízení (22. 9. 2015). Krajský soud závěrem napadeného rozsudku přisvědčil i žalovanému, podle něž odpovědnost obviněného za přestupky zanikla uplynutím jednoleté prekluzivní lhůty, a to ke dni 11. 2. 2016 a 19. 2. 2016, protože žalovaný správně zrušil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a řízení zastavil.

III.

[4] Rozsudek krajského soudu napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížností a navrhla napadený rozsudek zrušit a vrátit věc krajskému soudu k dalšímu řízení. Stěžejní námitka stěžovatelky se týkala posouzení počátku běhu lhůty pro podání návrhu na projednání přestupků podle § 68 odst. 2 zákona o přestupcích.

[5] Stěžovatelka nesouhlasila se závěrem krajského soudu, podle něhož nebylo pro skutky ze dne 11. 2. 2015 a 19. 2. 2015 vedeno trestní řízení. Postup policejního orgánu před zahájením trestního stíhání záznamem o zahájení úkonů v trestním řízení ze dne 7. 4. 2015 považuje za standardní, nikoli za „předprocesní“ stadium řízení. Na věci nic nemění, jestliže v neformálním záznamu o zahájení úkonů nejsou popsány skutky, které jsou předmětem nyní projednávané věci. Záznam o zahájení úkonů trestního řízení podle stěžovatelky zpravidla obsahuje pouze stručný popis nejzávažnějšího jednání pachatele, právní předpisy nevyžadují, aby obsahoval přesný výčet všech skutků. Jestliže v záznamu policejní orgán odkázal na trestní oznámení stěžovatelky obsahující skutky, které jsou předmětem nyní projednávané věci, je podle stěžovatelky zřejmé, že zahájil trestní stíhání i pro tyto skutky.

[6] Stěžovatelka je přesvědčena, že policejní orgán jednal ve věci jako orgán činný v trestním řízení, přijal-li trestní oznámení, věci přidělil spisovou značku a vyhotovil záznam o zahájení úkonů v trestním řízení. Prováděl také její výslech ke všem označeným skutkům, i výslech dalších svědků. Dne 24. 9. 2015 oznámil policejní orgán stěžovatelce postoupení věci v rozsahu skutků týkajících se fyzického napadení obviněným, k němuž mělo dojít ve dnech 10. 2. 2015 a 20. 2. 2015 (po upřesnění stěžovatelkou dne 11. 2. 2015 a 19. 2. 2015), k projednání přestupkové komisi. Současně ji poučil o možnosti podání návrhu na projednání přestupku ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy se dozvěděla o postoupení věci správnímu orgánu orgánem činným v trestním řízení. Počátek běhu lhůty pro podání návrhu na projednání přestupků podle § 68 odst. 2 zákona o přestupcích stěžovatelka odvozuje z vyrozumění o postoupení věci, v němž byla poprvé informována, že dva skutky ze tří uvedené v trestním oznámení považuje policejní orgán za přestupek, nikoli za trestný čin. Předmětné oznámení je tak hlavním důkazem, že pro tyto skutky bylo vedeno policejním orgánem trestní řízení. Podle stěžovatelky proto následně došlo k postoupení věci orgánem činným v trestním řízení ve smyslu § 68 odst. 2 zákona o přestupcích.

[7] Stěžovatelka tvrdila, že ač sama postupovala v souladu se zákonem a podle poučení, jehož se jí dostalo, bylo jí nezákonným postupem správních orgánů v předcházejících řízeních upřeno právo na projednání přestupků. Za nesprávný a nezákonný označila závěr soudu o možnosti předejít zmeškání lhůty k projednání přestupků současným podáním trestního

pokračování

oznámení a návrhu na projednání přestupku. Pokud by totiž byl pachatel uznán vinným v obou řízeních, došlo by k porušení zásady „*ne bis in idem*“.

IV.

[8] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s rozsudkem krajského soudu a navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Uvedl, že pro skutky, k nimž mělo dojít ve dnech 11. 2. 2015 a 19. 2. 2015, nebylo zahájeno trestní řízení. Tyto skutky také nebyly součástí záznamu o zahájení trestního řízení. Ve vztahu k těmto skutkům proto policejní orgán nevystupoval v postavení orgánu činného v trestním řízení, a nemohl tak ani postoupit věc do přestupkového řízení ve smyslu § 68 odst. 2 zákona o přestupcích.

[9] V replice k vyjádření žalovaného stěžovatelka setrvala na stížnostní argumentaci, naopak úvahy žalovaného považovala za neopodstatněné, nemající oporu v platné právní úpravě. Stejně tak setrvala na odmítavém postoji k závěrům vyjádřeným krajským soudem v napadeném rozsudku. Návrh na projednání přestupků v přestupkové řízení nadále považovala za včasný.

V.

[10] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Předmětem přezkumu v nyní projednávané věci je rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zrušeno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a řízení o přestupcích obviněného zastaveno, jelikož uplynula jednoletá prekluzivní lhůta pro projednání přestupků podle § 20 odst. 1 zákona o přestupcích.

[13] Stěžovatelka v kasační stížnosti brojí výhradně proti důvodům rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, který posuzoval otázku počátku běhu prekluzivní tříměsíční lhůty k podání návrhu na zahájení řízení o přestupku podle § 68 odst. 2 zákon o přestupcích. S ohledem na skutečnost, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně žalovaný napadeným rozhodnutím zrušil, není tato otázka pro posouzení nyní projednávané věci rozhodná. Nejvyšší správní soud se proto zabýval zejména přezkumem zákonnosti napadeného rozhodnutí, tedy otázkou, zda skutečně v době vydání napadeného rozhodnutí došlo k prekluzi práva projednat přestupky a zda žalovaný v souladu se zákonem řízení o přestupcích zastavil.

[14] Ustanovení § 20 odst. 1 zákona o přestupcích ve znění účinném v rozhodné době stanoví, že přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 57/2004 - 39, interpretoval toto ustanovení tak, že rozhodnutí o přestupku musí ve lhůtě jednoho roku od spáchání přestupku nabýt právní moci (srov. rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2007, č. j. 6 As 56/2004 - 68, a ze dne 23. 4. 2010, č. j. 5 As 10/2010 - 75, a ze dne 19. 8. 2010, č. j. 7 As 41/2010 - 66). Ze správního spisu vyplývá, že přestupky, které jsou předmětem nyní projednávané věci, měly být podle tvrzení stěžovatelky spáchány dne 11. 2. 2015 a 19. 2. 2015. Žalovaný proto dovedl, že odpovědnost obviněného za přestupky zanikla uplynutím jednorocní lhůty, a to dne 11. 2. 2016 a 19. 2. 2016.

[15] Je však třeba přihlídnout též k § 20 odst. 2 zákona o přestupcích, podle nějž se do běhu lhůty pro projednání přestupku nezapočítává doba, „*po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení podle zvláštního právního předpisu.*“ Stěžovatelka v této souvislosti namítala, že ve věci bylo ohledně skutků, které jsou předmětem nyní souzené věci, vedeno trestní řízení. Taková skutečnost (byla-li by pravdivá) by měla vliv na běh jednoleté prekluzivní lhůty k projednání přestupku (§ 20 odst. 1 zákona o přestupcích). Nejvyšší správní soud se proto zabýval otázkou, zda ohledně skutků ze dne 11. 2. 2015 a 19. 2. 2015 policejní orgán zahájil úkony trestního řízení podle trestního řádu.

[16] Z předložené spisové dokumentace vyplývá, že stěžovatelka podala dne 2. 4. 2015 trestní oznámení, v němž označila tři skutky, jichž se měl obviněný dopustit dne 10. 2. 2015, 20. 2. 2015 (později stěžovatelkou upřesněno na 11. 2. 2015 a 19. 2. 2015) a 12. 3. 2015. Policejní orgán v rámci postupu podle § 158 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) podnět stěžovatelky prověřoval. Dne 7. 4. 2015 zahájil na základě tohoto podnětu úkony trestního řízení podle § 158 odst. 3 trestního řádu ve věci podezření z přečinu ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Jak vyplývá ze záznamu o zahájení úkonů trestního řízení ze dne 7. 4. 2015, trestní řízení bylo zahájeno pouze pro skutek ze dne 12. 3. 2015, nikoli však pro skutky ze dne 11. 2. 2015 a 19. 2. 2015. V těchto případech policejní orgán nespatořoval trestný čin nýbrž pouze přestupek proti občanskému soužití. Policejní orgán proto vyřídil věc jinak a odevzdal ji příslušnému orgánu k projednání přestupku podle § 159a odst. 1 trestního řádu. O tomto postupu policejní orgán informoval stěžovatelku přípisem „Vyrozumění o postoupení věci“ ze dne 22. 9. 2015, v němž stěžovatelku poučil o možnosti podat návrh na projednání přestupků u příslušného správního orgánu ve smyslu § 68 odst. 2 zákona o přestupcích.

[17] Nejvyšší správní soud se zcela ztotožňuje se závěrem krajského soudu, podle nějž ohledně skutků ze dne 11. 2. 2015 a 19. 2. 2015 nebylo zahájeno trestní řízení, nedošlo proto ke stavění jednoleté prekluzivní lhůty pro projednání přestupku. Nejvyšší správní soud se obdobnou otázkou zabýval již v rozsudku ze dne 6. 3. 2014, č. j. 1 As 18/2014 – 32, či v rozsudku ze dne 19. 2. 2015, č. j. 7 As 200/2014 – 24. V citované judikatuře dospěl k závěru, že trestním řízením zahajuje policejní orgán (a dostává se tak do postavení orgánu činného v trestním řízení) až sepsáním záznamu o zahájení úkonů trestního řízení podle § 158 odst. 3 trestního řádu nebo provedením neodkladných nebo neopakovatelných úkonů, případně zahájením trestního stíhání podle § 160 trestního řádu. Do té doby postupuje policejní orgán v rámci tzv. „předprocesního stádia“ podle § 158 odst. 1 trestního řádu; nejedná se však o trestní řízení podle trestního řádu.

[18] Nejvyšší správní soud ověřil, že záznam o zahájení úkonů trestního řízení ze dne 7. 4. 2015 skutečně neobsahuje popis skutků, jichž se měl obviněný dopustit dne 11. 2. 2015 a 19. 2. 2015. Pouhé označení trestního oznámení stěžovatelky ze dne 2. 4. 2015 v textu záznamu o zahájení úkonů trestního řízení není důkazem o tom, že trestní řízení bylo zahájeno ohledně všech skutků obsažených v tomto oznámení. O skutcích ze dne 11. 2. 2015 a 19. 2. 2015 není v záznamu žádná zmínka. Nejvyšší správní soud proto ve shodě s krajským soudem uzavírá, že ohledně skutků ze dne 11. 2. 2015 a 19. 2. 2015 trestní řízení nebylo zahájeno.

[19] Je pravdou, že policejní orgán zaslal stěžovatelce přípis „Vyrozumění o postoupení věci“ ze dne 22. 9. 2015. I přes toto označení se však nejednalo o postoupení věci orgánem činným v trestním řízení, jako dovozuje stěžovatelka, nýbrž pouze o vyrozumění o odevzdání věci do přestupkového řízení ve smyslu § 159a odst. 1 trestního řádu. S ohledem na skutečnost,

pokračování

že policejní orgán ve vztahu ke skutku ze dne 11. 2. 2015 a ze dne 19. 2. 2015 ne zahájil trestní řízení, nemohlo dojít ani ke stavění prekluzivní lhůty k projednání přestupků ve smyslu § 20 odst. 4 zákona o přestupcích.

[20] Nejvyšší správní soud tudíž uzavírá, že odpovědnost za přestupky, jichž se měl obviněný dopustit ve dnech 11. 2. 2015 a 19. 2. 2015, zanikla uplynutím jednoleté prekluzivní lhůty podle § 20 odst. 1 zákona o přestupcích, a to dne 11. 2. 2016 a 19. 2. 2016. Jelikož do té doby nebylo správní řízení pravomocně ukončeno, žalovaný byl povinen řízení o přestupcích zastavit, což také učinil.

[21] Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že správní orgán prvního stupně vydal rozhodnutí již dne 3. 12. 2015. Stěžovatelka doručila správnímu orgánu prvního stupně odvolání dne 18. 12. 2015. Správní spis byl žalovanému postoupen dne 11. 1. 2016. Přesto žalovaný o odvolání rozhodl teprve dne 21. 3. 2016, tj. až poté, kdy uplynula jednoletá prekluzivní lhůta k projednání přestupků. Ze správního spisu přitom nevyplývaly důvody, pro které žalovaný nemohl ve věci rozhodnout již dříve. Jeho postup je z tohoto pohledu nesprávný. Skutečnost, že žalovaný rozhodl o odvolání teprve dne 21. 3. 2016, však nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.

[22] Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud doplňuje, že nepřehlédl také vadný postup orgánu policie, který vyrozuměl žalobkyni a odevzdal věc do přestupkového řízení teprve dne 22. 9. 2015. Přitom již od 7. 4. 2015, kdy policejní orgán sepsal záznam o zahájení úkonů trestního řízení, bylo zřejmé, že trestní řízení bude vedeno pouze o skutku ze dne 12. 3. 2015, nikoli o skutcích ze dne 11. 2. 2015 a 19. 2. 2015. Svým liknavým přístupem zapříčinil, že se stěžovatelka o této skutečnosti dověděla teprve v září roku 2015. S ohledem na skutečnost, že skutky, jichž se měl obviněný dopustit dne 11. 2. 2015 a 19. 2. 2015, byly policejním orgánem kvalifikovány jako přestupky proti občanskému soužití ve smyslu § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích a měly se udát mezi osobami blízkými (obviněný byl v té době manželem stěžovatelky), bylo nezbytné, aby stěžovatelka správnímu orgánu včas navrhla jejich projednání ve smyslu § 68 odst. 1 zákona o přestupcích. Jelikož ohledně těchto skutků nebylo vedeno trestní řízení, plynula stěžovatelce tříměsíční lhůta podle § 68 odst. 2 zákona o přestupcích pro podání návrhu již ode dne, kdy se o přestupcích dozvěděla, tj. ode dne, kdy se obviněný měl tohoto jednání dopustit (od 11. 2. 2015 a od 19. 2. 2015). Stěžovatelce proto uplynuly lhůty pro podání návrhu na projednání přestupků již dne 11. 5. 2015 a 19. 5. 2015, tj. dříve než obdržela „Vyrozumění o postoupení věci“ ze dne 22. 9. 2015 o odevzdání věci do přestupkového řízení. Tento postup policejního orgánu shledává kasační soud nesprávným, avšak bez vlivu na zákonnost napadeného rozhodnutí, resp. jemu předcházejícího rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

[23] Jak ale Nejvyšší správní soud uvedl již výše, žalovaný se v napadeném rozhodnutí prvořadě z úřední povinnosti zabýval otázkou běhu prekluzivní lhůty k projednání přestupku. Právě tato otázka tvořila rozhodovací důvody napadeného rozhodnutí a žalovaný dospěl ke správným právním závěrům. Přestože krajský soud, zjevně pod vlivem žalobní argumentace stěžovatelky, zaměřil svoji pozornost především na úvahy vyslovené v rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (jež se vztahovaly k počátku lhůty a běhu lhůty k podání návrhu na projednání přestupků), jež stěžejní rozhodovací důvody napadeného rozhodnutí netvořily, neopomněl přesto závěrem napadeného rozsudku jako věcně správnou potvrdit i úvahu o zániku odpovědnosti obviněného za přestupek podle § 20 odst. 1 zákona o přestupcích. Tomu nyní přitakal i kasační soud.

VI.

[24] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s.

[25] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti je odůvodněn § 60 odst. 1 větou první za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly jakékoli náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. dubna 2019

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu